

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krystyna Mieszkowska

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2016 roku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko K. W. i W. P.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę

p o s t a n a w i a:

1. umorzyć postępowanie w sprawie;
2. zasądzić od pozwanego Spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego K. W. kwotę 3 617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu części kosztów postępowania;
3. odstąpić od obciążania powoda kosztami postępowania w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 11 marca 2016r. (data nadania w urzędzie pocztowym) powód Spółka (...) Spółka z o.o. w W. wystąpił przeciwko pozwanemu W. P. o zobowiązanie go do przeniesienia na powoda prawa w postaci udziału w wysokości 3/8 w prawie własności nieruchomości położonej w R. (gmina W.) przy ul. (...) o numerze 226/2, dla której Sąd Rejonowy w Myszkowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) za jednoczesną zapłatą przez powoda kwoty 195 000 zł oraz przeciwko pozwanemu K. W. o zobowiązanie go do przeniesienia na powoda prawa w postaci udziału w wysokości 1/8 w prawie własności nieruchomości położonej w R. (gmina W.) przy ul. (...) o numerze 226/2, dla której Sąd Rejonowy w Myszkowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) za jednoczesną zapłatą przez powoda kwoty 65 000 zł ewentualnie o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 2 249 100 zł tytułem zwrotu wartości nakładów poczynionych przez powoda na dzierżawioną od pozwanych część nieruchomości, jak również o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanych zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016r. Sąd Okręgowy w Częstochowie sprawdził wartość przedmiotu sporu i ustalił tę wartość na kwotę 260 000 zł (k.- 107).

Odpis pozwu z załącznikami pozwany K. W. otrzymał w dacie 17 czerwca 2016r. W dniu 28 czerwca 2016r. (data nadania w urzędzie pocztowym) tenże pozwany – działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata - wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym opłatę skarbową od pełnomocnictwa. Ponadto, w piśmie tym pozwany poinformował o śmierci – w marcu 2016r. - drugiego pozwanego W. P..

Pismem z dnia 1 lipca 2016r. (data nadania w urzędzie pocztowym) powód cofnął pozew, bez zrzeczenia się roszczenia.

Stosownie do art. 355 § 1 k.p.c., sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W okolicznościach niniejszej sprawy cofnięcie pozwu nastąpiło przed rozpoczęciem rozprawy, a zatem zezwolenie strony przeciwnej (ewentualnie następców prawnych w odniesieniu do pozwanego W. P.) na dokonanie tej czynności procesowej przez powoda nie jest wymagane. Podkreślić bowiem należy, że powód jest „gospodarzem procesu” i w granicach dozwolonych przez prawo może swym roszczeniem swobodnie dysponować, co oznacza, że w sytuacji skutecznego cofnięcia pozwu (art. 203 § 1 i 4 k.p.c.) odpada konieczność zawieszenia postępowania przewidziana w przepisie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 31 maja 1994r., I ACz 202/94, LEX nr 5675).

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 355 k.p.c., postępowanie podlega umorzeniu (pkt 1).

W judykaturze i doktrynie utrwalony jest pogląd, że w odniesieniu do odpowiedzialności z tytułu kosztów procesu, cofnięcie pozwu traktowane jest jako przegranie sprawy, chyba że wywołane było zaspokojeniem roszczenia powoda w toku procesu, a taka zaś sytuacja nie wystąpiła w niniejszej sprawie (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2003r., I ACz 6/03, OSA 2003r., z.9, poz. 40). Owo „przegranie sprawy” przy cofnięciu pozwu wiąże się z obowiązkiem strony przegrywającej (powoda) zwrotu przeciwnikowi (pozwanemu) kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (por. art. 98 k.p.c.). Natomiast, zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W ocenie Sądu, tego rodzaju wypadek zachodzi na kanwie niniejszej sprawy, przy czym podkreślić należy, że nie jest wyłączone zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. w sytuacji orzekania w związku ze skutecznym oświadczeniem powoda o cofnięciu pozwu (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 sierpnia 1997r., I ACz 323/97, opublikowane w zbiorze LEX nr 31484).

Zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zalicza się tu fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Przyjmuje się, że okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73, opublikowane w zbiorze LEX nr 7379).

Lektura akt pozwala przyjąć, iż za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawia sytuacja finansowa powodowej Spółki oraz okoliczności związane z samym procesem (początkowy etap postępowania), w tym uzyskane całkowite zwolnienie od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 stycznia 1999r., I ACz 40/99, OSA 2000, z. 7-8, poz. 33). Zauważyć bowiem należy, że powód dochodząc swoich roszczeń występował w przeświadczeniu o słuszności wyboru drogi postępowania sądowego. Po otrzymaniu odpisu postanowienia z dnia 3 czerwca 2016r. o oddaleniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia (przede wszystkim z powodu nieuprawdopodobnienia zgłoszonego roszczenia) powód niezwłocznie cofnął pozew. Nie można zatem zarzucić mu nielojalności bądź celowego dążenia do bezzasadnego przewleczenia procesu.

Z tych też względów, uznając, że spełniona jest przesłanka w postaci „wypadku szczególnie uzasadnionego”, Sąd umarzając postępowanie, obciążył powoda jedynie częścią kosztów procesu w postaci wynagrodzenia adwokata działającego za pozwanego K. W. w wysokości 3 600 zł (odpowiadającej ¼ przewidzianej stawki, przy uwzględnieniu ustalonej uprzednio wartości przedmiotu sporu co do całego powództwa /§ 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - Dz.U. z 2015r., poz. 1800 /, a połowie stawki w odniesieniu do wartości żądania głównego zgłoszonego wobec samego pozwanego /§ 2 pkt 6 cytowanego rozporządzenia/) i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, odstępując od obciążenia go kosztami procesu w dalszej części (pkt 2 i 3).

Na marginesie zasygnalizować należy, że złożenie na podstawie art. 109 § 1 k.p.c. wniosku o zwrot kosztów postępowania jest skuteczne także wtedy, gdy postępowanie to kończy się jego umorzeniem wskutek cofnięcia pozwu.

Przyjmuje się bowiem, że nie jest w takiej sytuacji wymagany dodatkowy wniosek pozwanego o zwrot kosztów na podstawie art. 203 § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012r., II CZ 73/12, LEX nr 1228792).

W tej sytuacji, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec jak w sentencji postanowienia.